

מדברי הכתוב שהיציקה קדמה למשיחה, ואם כן היא עדיפה
ממשיחה.
ממשיכה הגמרא ומבררת: ומאן דאמר משיחה עדיפא מאי מעמא
- וזה שסובר שמשיחה עדיפה על יציקה מה טעמו. מבארת הגמרא:
קסבר - סברתו היא שיש להעדיף את המשיחה, משום שכן אתה
מוצא אצל כלי שרת שהיו במשכן, שלא יצקו עליהם את השמן,
אלא משחו אותם בו, ומכאן יש ללמוד שהמשיחה עדיפה מן
היציקה.
מקשה הגמרא: והקתיב 'ויצק' ובפסוק 'וימשח' - הרי נאמר בכתוב
תחילה 'ויצק' ורק לאחר מכן 'וימשח', וכיצד ניתן לפרש שהמשיחה
קדמה ליציקה. מתרצת הגמרא: הכי קאמר - כך היא כוונת הכתוב,
מאי מעם ויצוק משום דוימשח - מדוע יצקו משמן המשיחה על
ראש הכהן הגדול, לפי שכבר נמשח בו מקודם לכן. והיינו שהמשיחה
קדמה ליציקה.
הגמרא מביאה ברייתא העוסקת במשיחתו של אהרן הכהן בשמן
המשיחה: תנו רבנן בברייתא, נאמר במקרא (תהלים קלב ב - א) 'בשמן
השוב [וגו'] על הראש ירד על הזקן וכן אהרן וגו', שירד על פי
מדותיו. כטל חרמון שירד על הררי ציון וגו', ומקרא זה לענין שמן
המשיחה הוא נדרש, שכמו שיש משיחת מלכותיות היו מלכותיות לאהרן
בזקנו, כלומר, שתי טיפות משמן המשיחה שנמשחו בו אהרן היו
תלויות ועומדות בקצה זקנו בדרך נס. אמר רב פפא, תנא בברייתא.
בשהוא מספר - כשהיה אהרן מדבר עם אחרים, היו שתי טיפות אלו
עולות ויושבות לו בעיניו וזקנו - בשרושי שערות הזקן, כדי שלא
יפלו בנענוע הפה. ועל דבר זה - על משיחתו של אהרן, היה משה
רבינו דואג, אמר, שפא חס ושלום מעלתי בשמן המשיחה, שנגעתי
בו בשעה שהלבשתי לאהרן את בגדי הכהונה. יצתה בת קול
ואמרה, 'בשמן השוב וגו' על הראש ירד על הזקן וכן אהרן שירד
על פי מדותיו. כטל חרמון, הקיש הכתוב את השמן היורד על זקן
אהרן לטל היורד על הר החרמון, מה - כשם שהטל היורד על הר
החרמון אין בו מעילה, אף שמן המשיחה שבזקן אהרן אין בו
מעילה. ועדיין היה אהרן עצמו דואג, אמר שפא משה לא מעל
בשמן המשיחה, אבל אני מעלתי, במה שנפל עלי מן השמן במקום
שאינו ראוי למשיחה. יצתה בת קול ואמרה לו את המקרא (שם קלב.
א) 'הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד', ובמקרא זה הוקשו
האחים זה לזה, מה משה לא מעל בשמן המשיחה, אף אתה לא
מעלתי בו.

הגמרא מביאה ברייתא נוספת העוסקת במשיחת מלכים: תנו רבנן
בברייתא, אין מושחים את המלכים אלא על יד המעין, כדי שיהא
בוה סימן טוב שתמשך מלכותם כמעין מים הנמשך. ויש ללמוד ענין
זה ממא דרד לעבדיו למשוח את שלמה בנו על יד מעין
הגיחון, שנאמר (מלכים א' א) 'ויאמר המלך להם קחו עמכם את
עבדי אדניכם [וגו'] והרכבתם את שלמה בני על הפרדה אשר לי
והורדתם אתו אל גחון'.
הגמרא מביאה כמה עניינים שיכול אדם לבדוק בהם את מזלו אם
טוב הוא: אמר רבי אמי, האי מאן דבעי לידע אי מסיק שתייה אי
לא - אדם החפץ לידע האם תעלה שנתו או לא, כלומר, האם יחיה
עד סוף השנה, ניתלי שרנא - ידליק נר, פערשה יומי - בעשרה
הימים דבין ראש השנה ליום הכפורים, וידליקו בביתא דלא נשיב
ויקא - בבית שאין נושבת בו הרוח, אי משיך נהוריה - אם ידלק הנר
עד תום השמן שבו, נידע דמסיק שתייה - ידע אותו אדם שתעלה לו
שנתו. ומאן דבעי למיעבר בעיסקא - ואדם החפץ לידע את שנתו
עסק, ובעי למידע אי מצליח אי לא מצליח - ורוצה לידע אם יצליח
העסק או לא, לירבי תרנגולא - יגדל תרנגול על שם אותו העסק,
אי שמיין ויפרי מצליח - אם התרנגול ישמן וישיב ידע אותו אדם
שהעסק יצליח בידו. האי מאן דבעי למיפן [לאוהתא] - אדם החפץ
לצאת לדרך, ובעי למידע אי חור ואתי לביתא אי לא - ורוצה
לידע האם יחזור ויבוא לביתו או לא, ניקום בביתא דהכרא - יעמוד
בבית חשור, אי חוי בכבואה דכבואה - אם הוא רואה על לצילו,
לידע דתיר ואתי לביתא - ידע שעתיד הוא לחזור ולבוא לביתו.

הגמרא מקשה על דברי הברייתא שהובאה לעיל: נתבאר לעיל
בברייתא שיהואחו נמשח בשמן המשיחה מפני מחלוקתו של אחיו
יהויקים. מקשה הגמרא: ומי היה שמן המשיחה - האם שמן המשיחה
היה קיים בזמן שבו נמשח יהואחו, והתנא בברייתא, שמשנגנו
הארון נגנו גם שמן המשיחה, ונגננת המן, ומקלו של אהרן יחד
עם שקדיה ופרחיה, וכן נגנו עם הארון הארנו ששלו הפלשתים
דורון לאלוהי ישראל, בשעה שהשיבו את הארון שנטלו במלחמה,
שנאמר (שמואל א' ח) 'ואת כלי הזהב אשר השבתם לו אשם תשימו
בארנו מצדו, ושלחתם אתו והלף'. ומי נגנו לראון, יאשיהו מלך
יהודה נגנו, ושראה שכתוב בתורה (דברים כה לו) 'ולחך ה' אתה ואת
מלכך וגו' אשר תקים עליך אל גוי אשר לא ידעת אתה ובאתיך',
דהיינו, שעתידיים בני ישראל לצאת לגלות, ולפיכך צוה ונגזום, כדי
שלא יגלה הארון עמהם. שנאמר (דברי הימים ב' לה א) 'ויאמר ללויים
המכנינים לכל ישראל הקדושים לה, תנו את ארון ה' ה' אתה
אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל, אין לכם משא בפתח, עתה
עבדו את ה' אלהיכם ואת עמו ישראל. כלומר, שצויה ללויים
לנגנו את הארון בעומק הארמה, במקום שהכין המלך שלמה לצורך
כך. ואמר רבי אלעזר אתיא שם שם - יש ללמוד בגזירה שזה שאף
צנצנת המן נגנזה כשנגנו הארון, שהרי לגבי הארון נאמר (שמות כה כב)
'ונעדתי לך שם, וכמו כן נאמר בו (שם טג) 'ונעדתי שמה לבני
ישראל, ואף לגבי צנצנת המן כתוב 'שמה' שנאמר (שם טו א) 'ונן
שמה מלא העמר מן'. אתיא משמרת משמרת - יש ללמוד בגזירה
שזה שכשם שצנצנת המן נגנזה כך מקלו של אהרן נגנו, שהרי במן
נאמר (שם) 'למשמרת לדתיתכם, ואף במקלו של אהרן כתוב
'משמרת', שנאמר (במדבר יז כה) 'השב את מטה אהרן לפני העדות
למשמרת. אתיא דורות דורות - יש ללמוד בגזירה שזה שכשם
שצנצנת המן נגנזה כך שמן המשיחה נגנו, שהרי במן נאמר (שמות טו א)
'לדלתיתכם, וכן בשמן המשיחה כתוב 'לדורותיכם', שנאמר (שם לו א)
'שמן משחת קדש יהיה זה לי לדלתיתכם'. מבואר מדברי הברייתא
ששמן המשיחה נגנו על ידי יאשיהו, ואם כן קשה כיצד יתכן הדבר
שנמשח בו יהואחו בנו של יאשיהו.
מתרצת הגמרא: אמר רב פפא, לא נמשח יהואחו בשמן המשיחה
ממש, אלא באפרסקא דביא - שמן אפרסקון טהור [נגין].
הגמרא מביאה ברייתא המבארת את סדר משיחת המלכים והכהנים:
תנו רבנן בברייתא, כיצד היו מושחין את המלכים בשמן המשיחה,
כמו ניר - כמו כתר, דהיינו, בעיגול סביב הראש. ואת הנהנים היו
מושחים כמין ב'י. מבררת הגמרא: מאי - מה היא כוונת הברייתא
שהיו מושחים כמין ב'י. אמר רב מנשיא בר גדא, כמין כף יוני -
כמו צורת האות כ"ף יוונית, שהיא כעין האות ח"ת שלנו, שהיה
המושח מתחיל את משיחת הכהן בין עיניו, ומושך אצבעו על ראשו
עד שמגיע לעורפו.
הגמרא מביאה מחלוקת בין ברייתות אם יש להקדים משיחה או
יציקה. נאמר בכתוב (ויקרא ח ב) 'ויצק משמן המשיחה על ראש אהרן
וימשח אתו לקדשו', דהיינו, שהיו יוצקים משמן המשיחה על ראשו
של אהרן, ואף היו מושחים מהשמן על ראשו באצבע כמין כ"ף
יוונית. ומצינו סתירה בין הברייתות בענין איזה מעשה יש להקדים,
משיחה או יציקה. תני חדא - שנינו בברייתא אחרת, שפתחלה היו
מוצקין ויוצקים שמן על ראשו של הכהן הגדול, ואחר כך היו
נותנין לו שמן בין ריסי עיניו ומושחים כמין כ"ף יוונית. ותנא
אחריתי - ושנינו בברייתא אחרת, שפתחלה היו נותנין לו לכתן
הגדול שמן בין ריסי עיניו ומושחים כמין כ"ף יוונית. ואחר כך היו
מוצקים לו שמן על ראשו.
מבארת הגמרא: תנאי היא - יש בענין זה מחלוקת תנאים. איכא
דאמרי - יש הסוברים משיחה עדיפא - שמשיחת השמן עדיפה
מציצתו, ולפיכך יש להקדימה. ואיכא דאמרי - ויש הסוברים יציקה
עדיפא - שהיציקה עדיפה מן המשיחה, ולפיכך יש להקדימה.
מבררת הגמרא: מאי מעמא דמאן דאמר יציקה עדיפא - מהו טעמו
של הסובר שיציקה עדיפה ממשיחה. מבארת הגמרא: דקתיב (שם)
'ויצק משמן המשיחה על ראש אהרן וימשח אתו לקדשו', ומשמע

נאמר בתורה רק תיבת 'בְּהֵן', יבול הייתי לומר שכונת הכתוב לכהן גדול הַמְרִיבָה בְּבָנָיִם, תְּלִמּוּד לֹמֵר – לכהן הוצרך הכתוב לומר 'מְשִׁיחַ', ללמדך, שאין הכוונה אלא לכהן הנמשח בשמן המשחה. אִי – ואילו היה נאמר רק 'מְשִׁיחַ' בלא ה"א, יבול הייתי לומר שכונת הכתוב לכהן מְשׁוּחַ מִלְחָמָה, תְּלִמּוּד לֹמֵר – לכהן הוצרך הכתוב לומר 'וְהַבְּהֵן הַמְשִׁיחַ', ללמדך שמדובר בכהן משוח שאִינוּ מְשִׁיחַ עַל גְּבֵיו – שאין כהן אחר משוח הממונה מעליו, והיינו הכהן הגדול, אבל הכהן משוח מלחמה יש מעל גביו את הכהן הגדול.

מבררת הגמרא: מֵאֵי מְשַׁמֵּעַ – כיצד ניתן ללמוד מהמקרא 'הכהן המשיח' שהכוונה היא לכהן גדול שאין כהן משוח אחר הממונה מעליו. מבארת הגמרא, בְּרֵאשִׁית רַבָּא – כפי שביאר רבא במסכת חולין (כא), שיש ללמוד שלא אסרה תורה לאכול אלא את גיד הנשה הנמצא בירך הימנית של הבהמה, משום שנאמר (בראשית לב ל) 'תִּירְדָּה' דהיינו הַמְיוֹמְנָת שְׂבִיבָךָ – הירך החשובה שהיא הימנית, הֵבֵא נְמִי – אף כאן יש לומר כן, שמאחר ונאמר 'הַמְשִׁיחַ' הכוונה היא לכהן הַמְיוֹמֵן – החשוב שִׁבְכֵהֲנִים הַמְשׁוּחִים, שהוא הכהן הגדול.

הגמרא מבררת את דברי הברייתא: אֲמַר מֵר – הובא לעיל בברייתא, 'מְשִׁיחַ יבול מִלֵּךְ', דהיינו, שסברה הברייתא שכונת התורה היא שמלך שחטא מביא פר לחטאתו. מקשה הגמרא: כיצד יתכן לומר כן, וכי מִלֵּךְ פֵּר הוּא דְּמִייתֵי – האם המלך שחוטא בשגגה מביא פר לחטאתו, והרי שְׁעִיר הַזָּאֵן דְּמִייתֵי – שעיר הוא מביא, כפי שמפורש במקרא (ויקרא ד כג), וכיצד יתכן לומר שמביא פר.

מלרצת הגמרא: אִיצְטְרִיךְ – הוצרך הכתוב להשמיענו שאין הכוונה שמתוך אלא לכהן, משום דְּסִלְקָא דְּעֵתֵךְ אֲמִינָא – שהיה עולה בדעתך לומר שמקרא זה עוסק במלך, וכך הוא דינו, שְׁעִיר שֶׁנֶּגַת מַעֲשֵׂה בְּלֶבֶד שאין עמה שגגת הוראה יבִיא המלך שְׁעִיר לחטאתו, ואילו עַל הַעֲלָם דְּבָר עִם שֶׁגַת מַעֲשֵׂה, דהיינו, שהורה לעצמו הלכה מוטעית ועשה על פי הוראתו, יבִיא פֵּר לחטאתו, קָא מְשַׁמֵּעַ לָן – משמיענו הכתוב שאין הדבר כן, אלא מלך אינו מביא פר, ודין פר לא נאמר אלא בכהן גדול.

שנינו במשנה: אֵין בֵּין כַּהֵן הַמְשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמְשַׁחָה כו' למרובה בגדים אלא פר הבא על כל המצוות.

הגמרא מבארת כפי איזו שיטה סוברת המשנה: מִתְּנִיתִין – משנתינו הסוברת שהמרובה בגדים אינו מביא פר לחטאתו, היא דְּלֵא בְּשִׁיטַת רַבֵּי מֵאִיר, דְּאִי ו-שאם רַבֵּי מֵאִיר, הָא תְּנִיא בְּרִייתָא, כהן מְרֻבָּה בְּגָדִים מְבִיא פֵּר הַבָּא עַל כָּל הַמְצוּת דְּבָרֵי רַבֵּי מֵאִיר, וְלֵא הוּדוּ לֹא חֲכָמִים.

מבארת הגמרא: מֵאֵי טַעְמָא ו-מהו טעמו דְּרַבֵּי מֵאִיר, דְּתִנִּיא בְּרִייתָא, 'מְשִׁיחַ', אֵין לֵי – אין אני יודע אֵלָא שְׁכַה הַמְשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמְשַׁחָה מְבִיא פֵּר לחטאתו, כהן הַמְרֻבָּה בְּבָנָיִם מְנִין, תְּלִמּוּד לֹמֵר – לכהן הוצרך הכתוב לומר 'הַבְּהֵן הַמְשִׁיחַ', ומתיבת 'הכהן' יש לרבות אף כהן שאינו נמשח בשמן המשחה.

מקשה הגמרא: בְּמֵאֵי אֲוִקְיַמְתִּיהּ – כפי איזו שיטה העמדת את דברי המשנה, בְּרַבְּנֵן – כשיטת חכמים הסוברים שכהן המרובה בגדים אינו מביא פר הבא על כל המצוות, ולא כשיטת רבי מאיר.

ואומרת על כך הגמרא: וְלֵא מִלְחָא הִיא – אין זה סימן מובהק, אלא יתכן שאף אם אינו רואה צל לצילו מכל מקום עתיד הוא לחזור לביתו, ולפיכך אין לעשות סימן זה, דְּלִמָּא חֲלָשָׁא דְּעֵתִיהּ וּמִיתְרַע מְזִלְיָה – שמא לא יראה צל לצילו ותחלש דעתו, שיחשוש לכהן שאין הוא עתיד לחזור לביתו, ועל ידי חלישות דעתו יורע מזלו ולא יזכה לשוב לביתו.

הגמרא מביאה ענין נוסף של עשיית דבר לסימן טוב: אֲמַר אַבְי, הַשְׁתָּא דְּאִמְרַת סִימָנָא מִלְחָא הִיא – עתה לאחר שאמרת שהסימן הוא דבר שיש בו ממש, [לְעוּלָם] יְהֵא רְגִיל אַדָּם לְמִיתוּי פְּרִישׁ שְׁתָּא – לראות בתחילת השנה, את מיני הירקות הללו, קְרָא ו-דלעת) וְרוּבִיא ו-תלתן, בְּרִיתֵי וְסִילְקָא וְתַמְרֵי ו-תמרים), לפי שכל אלו דרכם לגדול במהירות יותר משאר ירקות, ולפיכך יש בראייתם בתחילת השנה סימן טוב לכל השנה.

הגמרא מביאה כמה הוראות שהורה רב מרשריא לבניו: אֲמַר לְהוּ רַב מְשַׁרְשֵׁיא לְפְרִיָה – לבניו, פִּי בְּעִיתוּ מִעַל וּמִנְמָרֵי קָמִי רַבֵּיבוּ – כאשר חפצים אתם להכנס וללמוד גמרא לפני רבכם, גְּרָסוּ מִתְּנִיתָא וְעַל לְקָמִי רַבֵּיבוּ – שנגנו מתחילה היטב את המשניות ורק לאחר מכן תכנסו לפני רבכם. וְכִי יִתְבִּיתוּ קָמִיהּ חַזוּ לְפִוּמִיהּ – וכאשר יושבים אתם לפניו התבוננו בפיו, דְּכְתִיב – לקיים את מאמר הכתוב (ישעיה ל ב) 'וְהָיוּ עֵינֶיךָ רְאוּת אֶת מוֹרֵיךְ', וְכִי גְּרָסִיתוּ גְּרָסוּ עַל נְהָרָא דְּמֵיא – וכאשר משננים אתם את לימודכם, שנגנו על יד נהר מים, כדי שיהיה בזה משום עשיית סימן טוב, דְּכִי הִכִּי דְּמִשְׁכֵּן מֵיא מִשְׁכֵּן שְׁמַעְתִּיבוּ – שכשם שמי נהדר נמשכים ואינם פוסקים כך לא יפסוק תלמודכם מפיהם. וְתִבְּו אֲקִילְקִילֵי דְּמִתָּא מַחְסִיא – וטוב לכם לישוב באשפות של העיר 'מתא מחסיא', וְלֵא תִבְּו אֲפֻדְנֵי דְּפּוּמְבִדִּיתָא – ולא לישוב בארמונות העיר 'פומבדיתא'. מֵב גְּלִדְנָא סְרִיא – מוטב לכם לאכול דג קטן מוסרה, [דְּמִתָּא מַחְסִיא לְמִיבֵל] מְבִוּתָּא דְּרַמֵּי בִּפְי – מלאכול כותח משובח וזוקק, הראוי מחמת חזקו לשבר את הסלעים כאשר שופכים אותו עליהם.

הגמרא שבה לעסוק בענין משיחת המלכים: נאמר בכתוב (שמואל א' ב א) 'לְמָה קָרַנִּי בְּאַלְהֵי', ומדייקת הגמרא, לְמָה קָרַנִּי וְלֵא לְמָה פְּרִי, כלומר, שהמלכים שנמשחו על ידי שמן שהיה מונח בקרן נתרוממה מלכותם, ואילו המלכים שנמשחו על ידי שמן שהיה מונח בפך לא נתרוממה מלכותם, שהרי דָּוִד וְשְׁלֹמֹה שְׁנַמְשְׁחוּ עַל יַדֵּי שֶׁמֶן שֶׁהִיָּה מוֹנַח בְּפָךְ וְנִמְשְׁכָה מְלִכוּתָן, ואילו שְׁאוּל וְהוּא שְׁנַמְשְׁחוּ עַל יַדֵּי שֶׁמֶן שֶׁהִיָּה מוֹנַח בְּפָךְ לֵא נִמְשְׁכָה מְלִכוּתָן.

שנינו במשנה: ואיזהו המשיח שמביא פר כששגג בהוראתו ועשה על פיה, זה הַמְשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמְשַׁחָה וכו'.

הגמרא מביאה ברייתא המבררת מי הוא הכהן המשיח המביא פר לחטאתו: תְּנִי רַבְּנֵן בְּרִייתָא. נאמר במקרא (ויקרא א ד) 'אִם הִפְתָּן הַמְשִׁיחַ יְחַטָּא לֹא שְׁמַת הָעֵם, וְהִקְרִיב עַל חַטָּאתוּ אֲשֶׁר חָטָא פֵּר בֶּן בְּקָר תָּמִים לֹה' לְחַטָּאת, ומבארת הברייתא, שאילו נאמרה בתורה רק תיבת 'מְשִׁיחַ', יבול הייתי לומר שכונת הכתוב היא לְמִלְכָּה, שהרי אף הוא נמשח בשמן המשחה, תְּלִמּוּד לֹמֵר – לכהן הוצרך הכתוב לומר את תיבת 'בְּהֵן', ללמדך שהמקרא עוסק בכהן ולא במלך. אִי – ואילו

המשך עמוד קמא

חפצים בשררה. תָּוֵר רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְשִׁלְחָ שְׁלוּחִים פַּעַם נוֹסַפְת לְקֵרוּא לְהֵם, וְכֵאוּ. אֲמַר לְהֵם רַבֵּן גַּמְלִיאֵל, בְּמִדּוּמִין ו-סבורים) אֲתָם שְׁשֻׁרְדָה אֲנִי נוֹתֵן לְכֵם – שהמיני על הציבור שאני חפץ לתת לכם הוא שררה, ולפיכך לא באתם בפעם הראשונה שקראתי לכם, אין הדבר כן,

עד שִׁיִּוְדְעוּן לְשַׁעַר בְּמָה טַפּוּת יֵשׁ בָּיָם, וְאֵף עַל פִּי כֵן אֵין לְהֵם פֶּת לְאֹכּוֹל וְלֵא בְּגֵד לְלְבוּשׁ. נִתָּן רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אֶת דְּעֵתוֹ לְהוֹשִׁיבֵם לְאוֹתָם תְּלִמִּידִים פְּרָאשׁ – למנותם על הציבור, כדי שיוכלו להתפרנס מאותה שררה. בְּשַׁעֲרָה רַבֵּן גַּמְלִיאֵל לִיבְשָׁה שְׁלַח שְׁלוּחִים לְקֵרוּא לְהֵם, כדי למנותם, וְלֵא בָּאוּ – לפי שלא היו

אונן. [ואינו חולק] – כשהוא אונן אינו נוטל חלק בקרבן, אפילו על
 62 מנת לאוכלו לאחר שתעבור אנינותו. וכן מקריב הכהן הגדול חלק
 63 בראש, דהיינו, אימתי שיחפוץ הוא רשאי להקריב ראשון כל קרבן
 64 שירצה. וכן הוא נוטל חלק בראש – רשאי הוא ליטול ראשון כל
 65 חלק שירצה מבשר הקרבן, אף אם כהן אחר הקריבו. ומשמש
 66 בשמונה בלים – עובד עבודה בשמונה בגדים, ולא בארבעה כהדיוט.
 67 וכל עבודת יום הכפורים אינה כשדה אלא פו – בכהן הגדול.
 68 ופסוק הוא על טומאת מקדש וקדשיו, כלומר, אם נכנס למקדש
 69 בשגגה כשהוא טמא, או אכל בשר קודש בשגגה כשהוא טמא, פסור
 70 מקרבן, ואינו ככל אדם שחייב להביא על כך קרבן עולה ויורד.
 71 וכולן – כל דינים אלו נוהגין אף במקריבה בנדים – כהן גדול שלא
 72 נמשח בשמן המשחה, אלא נתחנך לכהונתו על ידי לבשת שמונה
 73 בגדים, חוץ מפר המביא על כל המצות – פר שמביא הכהן הגדול
 74 על שגגותיו במקום כשבה או שעירה בהדיוט, שאינו נוהג אלא בכהן
 75 משוח ולא במרובה בגדים.
 76 וכולן – כל דינים אלו נוהגין אף בכהן משיח שעבר מכהונתו לאחר
 77 ששימש במקום הכהן הגדול, חוץ מהבאת פר של יום הכפורים,
 78 ועשירית האיפה שבכל יום, שאינם באים אלא משל הכהן המשמש
 79 עתה בכהונה גדולה, ולא משל הכהן שעבר מכהונתו.
 80 וכולן אין נוהגין בכהן שהוא משיח מלחמה – כהן שנמשח לצורך
 81 המלחמה, ותפקידו לדבר אל העם בשעת יציאתם למלחמה, חוץ
 82 מהמשה דברים האמורים בתורה בפירשה של כהן גדול (ויקרא כא
 83 יד). ואלו הם, לא פורע – אינו מגדל שערות ראשו פרע. ולא פורם
 84 – אינו קורע בגדיו. ואין הוא מטמא לקרובים, אף לא לשבעת
 85 הקרובים שהותר לכהן הדיוט להיטמא להם. ומזוהר על נשיאת
 86 הבתולה – שמצווה לישא אשה בתולה ולא בעולה. ואסור
 87 באלמנה. ומוסיפה הברייתא, שמלבד חמשה דברים אלו שמנה
 88 התנא שדינו בהם ככהן גדול, נחלקו תנאים האם דינו ככהן גדול
 89 בענין נוסף. ומתויר במיתתו את הרוצח מעיר מקלט, ככהן גדול,
 90 דברי רבי יהודה. והכמים אומרים, אינו מתויר, אלא הרי הוא
 91 כהדיוט לענין זה.
 92 מבואר מדברי הברייתא, שכהן המרובה בבגדים אינו מביא פר הבא
 93 על כל המצוות, כשיטת חכמים, ואילו כהן שעבר דינו ככהן גדול
 94 לכל דבר חוץ מלענין פר יום הכפורים ועשירית האיפה, כשיטת רבי
 95 מאיר, והרי זה ממש כפי הדינים המפורשים במשנתו.
 96 מבררת הגמרא: והא' – ברייתא זו, ממא' – מנין יש לומר דרבי
 97 שמעון היא. אמר רב פפא, מאן שמעת ליה דאמר – מי הוא התנא
 98 ששמענו אותו סובר שכהן גדול פסור על טומאת מקדש וקדשיו,
 99 רבי שמעון, כמבואר בדברי המשנה לעיל (ט), ואם כן מוכח שברייתא
 100 זו דברי רבי שמעון היא, והוא זה שסובר בענין כהן המרובה בבגדים
 101 כשיטת חכמים, ובענין כהן שעבר כשיטת רבי מאיר.
 102 שנינו בברייתא שכהן משוח מלחמה אין נוהגים בו דיני כהן גדול חוץ
 103 מהמשה דברים האמורים בפירשה של כהן גדול.
 104 מבררת הגמרא: מנא הני מילי – מנין שחמשת הדברים האמורים
 105 בפרשה נוהגים אף במשוח מלחמה. מבאר הגמרא: שיש ללמוד
 106 זאת ממה דתנו רבנן ברייתא, על דברי הכתוב (ויקרא כא ט) 'והכהן
 107 הגדול מאתו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ומלא את ידו לבלש
 108 את הבגדים', ומבאר הברייתא: 'והכהן הגדול מאתו' זה כהן גדול
 109 שנמשח בשמן המשחה, 'אשר יוצק על ראשו שמן המשחה' זה כהן
 110 משיח מלחמה, 'ומלא את ידו לבלש את הבגדים' זה כהן גדול
 111 המרובה בבגדים, על פולן – על שלשת כהנים אלו הוא – המקרא
 112 משנין אומר 'את ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרם, ועל כל נפשת
 113 מת לא יבא', דהיינו, שלא כהנים אלו נאסרו בגידול שער פרע
 114 וקריעת בגדיהם, וכן אסורים להיטמא אפילו לשבעת הקרובים שכהן
 115 הדיוט רשאי להיטמא להם. יבול – שמא תאמר שיהו פולן מקריבין
 116 קרבנות כשהם אוננים, כלומר, שיהא אף הכהן משוח מלחמה רשאי
 117 לעשות זאת, תלמוד לומר (שם פסוק יב) 'כי נזר שמן משחת אלהיו
 118 עליו, ויש לדייק מן המקרא שרק עליו – על כהן גדול נאמרו דינים
 119 אלו, ולא על חבירו' – הכהן המשוח מלחמה שאינו כהן גדול, ואין
 120 הוא רשאי להקריב אונן. המשך בעמוד קמ

אימא סיפא – אמור את הסיפא של המשנה, אין הדין חלוק בין כהן
 2 גדול המשמש עתה בכהונה גדולה לבין כהן גדול שעבר מכהונתו,
 3 אלא לענין פר יום הכפורים ועשירית האיפה, שהם באים על ידי
 4 הכהן המשמש ולא על ידי הכהן שעבר, אבל לגבי שאר דיני כהונה
 5 גדולה שיש להם זה לזה, שאף הכהן שעבר נוהגים בו כל דיני הכהונה
 6 הגדולה, ודין זה אמתא לרבי מאיר – הוא שיטת רבי מאיר. ועתה
 7 מביאה הגמרא ברייתא שבה מבוארת שיטת רבי מאיר. דתניא
 8 בברייתא, ארבע פו פסול בכהן גדול ועבר מכהונתו, ומינו כהן
 9 אחר תחתיו, ולאחר מכן עבר פסולו על הראשון, הדין הוא
 10 שהראשון חוזר לעבודתו, והשני כל מצות כהונה עליו, דהיינו,
 11 שאף בו נוהגים כל דיני כהן גדול, אלו דברי רבי מאיר. [רבי יוסי
 12 אומר, הראשון חוזר לעבודתו, ושני אינו ראו לא לשמש בכהן
 13 גדול, ולא לשמש ככהן הדיוט]. אמר רבי יוסי, מעשה היה פאדם
 14 ששמו יוסף בן אילים מן העיר צפורי, שארע בו פסול בכהן
 15 הגדול (ועבר ומינו אחר תחתיו ולא הניחוהו אחיו הכהנים להיות
 16 לא כהן גדול ולא כהן הדיוט) ומינהו ליוסף בן אילים תחתיו,
 17 ולאחר מכן נתקן הכהן הגדול, וכן מעשה זה לפני חכמים לשואלם
 18 מה דינם של אלו. ואמרו חכמים שהכהן הראשון חוזר לעבודתו,
 19 ואילו הכהן השני אינו ראו לא לשמש ככהן גדול ולא לשמש
 20 ככהן הדיוט]. כהן גדול אין הוא ראו להיות משום חש אכה –
 21 שנאה מן הכהן הגדול הראשון, ואילו כהן הדיוט אין הוא ראו
 22 להיות משום שכלל הוא בדינו 'מעלין בקדש ואין מורידין', ומאחר
 23 והשני שימש ככהן גדול אי אפשר להורידו ממעלתו לשמש ככהן
 24 הדיוט.
 25 מתבאר מדברי הברייתא, שהדין המבואר בסיפא של משנתנו שאין
 26 בין כהן משמש לכהן שעבר אלא פר יום הכפורים ועשירית האיפה,
 27 דהיינו, שאף השני משמש בכהונה גדולה, הוא שיטת רבי מאיר
 28 הסובר שהשני כל מצוות כהונה גדולה עליו. ואם כן מקשה הגמרא,
 29 כיצד יתכן שהרישא של המשנה שמרובה בגדים אינו מביא פר הבא
 30 על כל המצוות היא שיטת רבנן, ולא שיטת רבי מאיר. ואילו הסיפא
 31 היא שיטת רבי מאיר.
 32 מתרצת הגמרא: אמר רב הוסיא, אין בהכרח צריך לומר שהרישא
 33 של המשנה היא דברי רבנן, ואילו הסיפא היא דברי רבי מאיר.
 34 תירוץ נוסף מתרצת הגמרא: רב יוסף אמר, משנתנו שיטת רבי היא,
 35 שסידר את המשניות, ונסיב לה אליבא דתנאי – וכתבה כדעת שני
 36 תנאים. כלומר, ברישא של המשנה סבר רבי כשיטת חכמים
 37 שהמרובה בגדים אינו מביא פר הבא על כל המצוות, ולפיכך סתם
 38 כן במשנה, ואילו בסיפא סבר כרבי מאיר שכהן שעבר כל מצוות
 39 כהונה גדולה עליו, ועל כן סתם כשיטתו במשנה.
 40 עוד מתרצת הגמרא: רבא אמר, משנתנו שיטת רבי שמעון היא,
 41 וסבר לה פרבי מאיר פחדא ופליגי עליה פחדא – רבי שמעון סובר
 42 כרבי מאיר בענין אחר, לגבי דינו של כהן שעבר, ונחלק עליו בענין
 43 אחר, לגבי דינו של כהן מרובה בגדים.
 44 ועתה מביאה הגמרא ברייתא העוסקת בדיני כהן גדול, שממנה יש
 45 ללמוד ששיטתו של רבי שמעון היא כדנים המפורשים במשנתנו:
 46 דתניא בברייתא, דברים – חילוקי דינים שיש בין כהן גדול לכהן
 47 הדיוט אלו הם, כלומר, אלו הם הדינים הנוהגים בכהן גדול בלבד
 48 ולא בכהן הדיוט. כהן גדול מביא פר הבא על כל המצוות, דהיינו
 49 שאם שגג בעבירה שיש עמה כרת אינו מביא כשבה או שעירה
 50 כהדיוט אלא פר. וכן מביא פר ביום הכפורים לכפר עליו ועל ביתו.
 51 וכן מביא בכל יום מנחה העשויה מעשירית האיפה סולת. ולא פורע
 52 ולא פורם – אסור לו לגדל שער או לקרוע בגדיו, אבל הוא
 53 פורם מלמטה והתירוט מלמעלה, כלומר, אף שנאסרה עליו קריעת
 54 בגדיו אין הוא אסור בכך לגמרי, אלא הוא קורע את בגדיו מלמטה,
 55 בעוד שהדיוט קורע בגדיו מלמעלה. ואין הכהן הגדול מטמא
 56 לקרובים, אף לא לשבעת הקרובים שהותר לכהן הדיוט להיטמא
 57 להם. וכן הוא מזוהר על הבתולה – הוא מצווה לישא אשה בתולה
 58 ולא בעולה. ואסור הוא באלמנה. וכן הוא מתויר במיתתו את
 59 הרוצח מעיר מקלטו. ומקריב אונן – רשאי הוא להקריב קרבנות
 60 בעדו אונן. ואינו אובל – אינו רשאי לאכול מבשר הקרבנות בעודו

ממשיכה הברייתא ומבררת: **וְאִחַר שְׁחַלְקוּ הַבְּתוּלָה לְכַהֵן מִשּׁוּחַ**
מלחמה מדין הכהנים הגדולים שאינו רשאי להקריב אונן, **יָכוֹל לֹא**
יְהִי מִצְוֹנָה עַל נְשִׂיאת הַבְּתוּלָה. תלמוד לומר (שם פסוק יג) **וְהָיָה אִשָּׁה**
בְּבִתּוּלָיָה יָקָח, ללמד שאף המשוח מלחמה מצווה על הבתולה
ומוזהר על האלמנה.

מבואר אם כן מדברי הברייתא, שכהן משוח מלחמה דינו ככהן גדול
לענין חמשת הדברים שנאמרו בפרשת כהן גדול. פריעה, פרימה,
טומאת קרובים, ציווי על בתולה, ואיסור באלמנה.

הגמרא מביאה מחלוקת תנאים בענין משוח מלחמה האם הוא
מצווה על הבתולה ואסור באלמנה: **בְּתוּלָא**, נאמר בכתוב (שם)
וְהָיָה אִשָּׁה בְּבִתּוּלָיָה יָקָח, והכוונה בזה לרבות את הכהן משוח
מלחמה, לפי שאחר שחלק הַבְּתוּלָה רִיבָה – לאחר שחילקו הכתוב
מדין שאר כהנים גדולים שאינו רשאי להקריב אונן, הוצרך לרבותו
שאף הוא מצווה על הבתולה ואסור באלמנה ככהן גדול, אלו
דְּבָרֵי רַבִּי יִשְׁמַעֲלֵאל. **רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר**, אין המקרא עוסק בכהן
משוח מלחמה, אלא בכהן שעבר מכהונתו, לפי שאין לי – אין אני
יודע שאף כהן שעבר מצווה על הבתולה, **אֵלָא בְּכַהֵן שֶׁעָבַר**
מכהונתו **מִחֻמַּת קְרִי** – שנטמא בטומאת קרי, ועתיד הוא להיטהר
ולחזור לכהונתו, ולפיכך הוא מצווה על הבתולה אף בשעת
טומאתו, אבל אם עבר הכהן **מִחֻמַּת מוֹמִיּוֹן** שאירעו בו, ונדחה מן
הכהונה לעולם, **מִנֵּיין** שאף בזה הוא מצווה על הבתולה, ומוזהר
שלא לישא אלמנה. **תְּלִמּוּד לֹמְרֵי וְהָיָה**, לרבות שאף אם עבר
מחמת מום שאירע בו מכל מקום מצווה על הבתולה כדין כהן
גדול.

מבואר מדברי הברייתא, שנחלקו תנאים האם לפרש את ריבוי
המקרא 'והוא' לענין כהן משוח מלחמה, שאף הוא מצווה על
הבתולה ואסור באלמנה, או לענין כהן שעבר מחמת מום. ולדעת
רבי עקיבא הסובר שאין הברייתא עוסקת במשוח מלחמה אלא בכהן
שעבר, נמצא שאין משוח המלחמה מצווה על הבתולה ואינו מוזהר
על האלמנה.

הגמרא מביאה ספק בענין כהן גדול שנעשה מצורע: **כֵּצֵא מִיְיָ**
רַבָּא מֵרַב נַחֲמָן, מִשִּׁיחַ שֶׁנִּצְטַרַּע – כהן גדול שפרחה בו צרעת ועבר
מכהונתו, מהו פְּאֵלְמָנָה? האם רשאי הוא עתה לישא אלמנה.
ומבאר, **מִהוּ פְּאֵלְמָנָה** את צדדי הספק: **מִיְדֵהָ דְהִי אוֹ מִיְפֻטְרָא פֻטְרָא** –
האם הכהונה הגדולה דוחה את הכהן מנשיאת אלמנה, וכיון שנדחה
בשעת כהונתו נדחה כבר לעולם, ושוב אינו יכול לישא אלמנה
אפילו אחר שעבר מכהונתו, או שמא כיון שנצטרע נפטר מאיסור
אלמנה.

לֹא תִהְיֶה בִּידֵיהּ – לא היה בידי רב נחמן להשיב לרבא על שאלתו.
זְמִינֵין – פעם אחת, הָיָה וְהָיָה **רַב פֶּפְאָה וְקַמְבַּעְיָא לִיהּ** – ישב רב פפא
והסתפק בשאלה זו, האם משיח שנצטרע מותר באלמנה. **אָמַר לִיהּ**
[לו] **הוֹנָא בְּרִייה דְרַב נַחֲמָן לְרַב פֶּפְאָה, תְּנִינָא** – יש לפשוט ספק זה
ממה ששנינו בברייתא, **אֵין לי** – אין אני יודע שכהן שעבר מכהונתו
מצווה על הבתולה ואסור באלמנה, **אֵלָא כַּהֵן גְּדוֹל שֶׁעָבַר מִחֻמַּת**
קְרִי – שנטמא בטומאת קרי ונדחה מן הכהונה עד שטיהר, אבל אם
עָבַר מִחֻמַּת מוֹמִיּוֹן – שנפל בו מום ונדחה מן הכהונה לעולם, **מִנֵּיין**
שאף הוא מצווה על הבתולה ואסור באלמנה. **תְּלִמּוּד לֹמְרֵי וְהָיָה**,
לרבות אף כהן זה.

ומאחר ונתרבה בברייתא כהן שעבר מחמת מומים, יש ללמוד מכך
שאף כהן שנצטרע מצווה על הבתולה ומוזהר על האלמנה, שהרי
אין לך מום גדול מן הצרעת.

כאשר שמע רב פפא את דברי הונא בנו של רב נחמן, קם ממקומו,
נִשְׁקִיחַ בְּרִישֵׁיהּ – נשקו על ראשו, וְהָיָה לִיהּ בְּרַתִּיהּ – ונתן לו את
בתו לאשה, מרוב שמחת ליבו על שפשט לו את ספיקו.

משנה

משנה זו עוסקת בחילוקים שיש בין כהן גדול לכהן הדייט לגבי דיני
אבילות.

בְּהֵן גְּדוֹל שְׂמַת לוֹ מִתּוֹ מִשְׁבַּעַת הַקְּרוּבִים, אינו רשאי לקרוע עליו
כדרך שאר בני אדם, אלא **פּוֹרֵם** – קורע את בגדו **מִלְמַפָּה**, וְאִילוֹ
הכהן הַתְּהַרְיֹט קורע את בגדו כדרך שאר בני אדם **מִלְמַעְלָה** סמוך
לצואר.

בְּהֵן גְּדוֹל מִקְרִיב קֶרְבָּנוֹת אֵף בּוֹמֵן שְׂמַת לוֹ מִתּוֹ,
וְלֹא אוֹכֵל – אך אינו רשאי לאכול מן הקדשים, וְאִילוֹ הכהן הַתְּהַרְיֹט
לֹא מִקְרִיב קֶרְבָּנוֹת בְּיוֹם אֲנִינוּתוֹ וְלֹא אוֹכֵל.

נמרא

הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים בביאור דברי המשנה שכהן גדול
פורם 'מלמטה': **אָמַר רַב**, 'לְמַפָּה' היינו לְמַפָּה מִפְּנֵי, כלומר,
שמתחיל לקרוע משפת הבגד התחתונה הסמוכה לרגליו וקורע כלפי
מעלה. ואילו כהן הדייט שפורם 'לְמַעְלָה' היינו לְמַעְלָה מִפְּנֵי,
כלומר, מתחיל לקרוע משפת הבגד העליונה הסמוכה לצוארו וקורע
כלפי מטה.

וְשִׁמּוּאֵל אָמַר, 'לְמַפָּה' היינו לְמַפָּה מִקְּמֵי שִׁפְהָ – למטה משפת
הבגד העליונה, כלומר, אינו קורע את התפירות שסביב שפת הבגד
העליונה, אלא מתחיל לקרוע מעט מתחת להם, 'לְמַעְלָה' היינו
לְמַעְלָה מִקְּמֵי שִׁפְהָ – מעל שפת הבגד, כלומר, שקורע אף את שפת
הבגד עצמה. **וְזֶה וְזֶה בְּצִוְאָר** – ובין 'למעלה' ובין 'למטה' הכוונה
היא בחלקו העליון של הבגד הסמוך לצואר, ולא בחלקו התחתון
הסמוך לרגלים.

נמצא, שבין לרב ובין לשמואל 'למעלה' היינו בחלקו העליון של
הבגד הסמוך לצואר, אלא שנחלקו בביאור דברי המשנה 'מלמטה',
שלדברי רב הכוונה בזה בתחתית הבגד ממש סמוך לרגלים, ואילו
לדברי שמואל אף בזה יש לקרוע את חלקו העליון של הבגד הסמוך
לצואר, אלא שאין לקרוע את שפת הבגד עצמה, ועל כן מתחיל הוא
לקרוע מתחתיה.

הגמרא מקשה על דברי שמואל מברייתא: **מִיתֵיבֵי**, שנינו בברייתא
העוסקת בדיני קריעה על המתים, **עַל כָּל הַמֵּתִים**, **עַל כָּל הַמֵּתִים כּוֹפֵין** – אדם שמת
אחד מקרוביו חוץ מאביו ואמו, אם רָצָה הרי הוא מְבַדֵּיל קְמֵי שִׁפְהָ
שְׁלוֹ – קורע אף את שפת בגדו העליונה, ואם רָצָה אינו מְבַדֵּיל קְמֵי
שִׁפְהָ שְׁלוֹ – אין הוא חייב לקרוע את שפת הבגד ממש, אלא מתחיל
לקרוע מתחתיה. אבל **עַל אֲבִיו וְעַל אִמּוֹ מְבַדֵּיל** – חייב הוא לקרוע
אף את שפת הבגד עצמה.

מבואר מדברי הברייתא, שעל שאר המתים אין צריך לקרוע את
שפת הבגד עצמה. ומעתה יש להקשות על דברי שמואל, כיצד הוא
מפרש את דברי המשנה שהכהן הגדול קורע את חלקו העליון של
בגדו, אלא שאינו קורע את שפת הבגד עצמה, הרי **כִּינֵן דְּבַעְלָמָא**
הָיָה קָרַע – מאחר ומצינו אצל שאר בני אדם שבאופן כזה יש לזה שם
של 'קריעה', קְרִי בָּאֵין – יש לקרוא על כך את דברי הכתוב (ויקרא כא
ט) **וְכַבְּדוּ לֹא יִפְרוּם**, דהיינו, שנאסר על הכהן הגדול לקרוע את
בגדיו כדרך שעושים שאר אנשים, וכיצד הותר לו לקרוע באופן כזה.

מתרצת הגמרא: **שִׁמּוּאֵל פְּרָבִי יְהוּדָה סְבִירָא לִיהּ**, החולק על דברי
הברייתא שהובאה לעיל, **דְּאָמַר שְׁכַל קָרַע שְׁאִינוֹ מְבַדֵּיל שִׁפְהָ שְׁלוֹ**
– כל קריעה שאינו קורע בה את שפת הבגד עצמה, **אֵינוֹ אֵלָא קָרַע**
שֶׁל תְּפִלוֹת – שטות, דהיינו, שאינו יוצא בזה ידי חובת קריעה כלל.
ומאחר ולשיטת שמואל לעולם אין אדם יוצא ידי חובת קריעה באופן
כזה, לפיכך הוא סובר שרשאי הכהן הגדול לקרוע כך.

שבה הגמרא ומקשה: כיצד יתכן ששמואל סובר כשיטת רבי יהודה,
וְמִי אֵית לִיהּ לְרַבִּי יְהוּדָה – האם סובר רבי יהודה שיש דין קְרִיעָה
בְּבֵהן גְּדוֹל, והוא תְּנִינָא בברייתא, אִילוֹ נְאֻמָּר בתורה על הכהן הגדול
וְאִישׁ לֹא יִפְרַע וְכַדֵּי לֹא יִפְרוּם, הִייתִי אוֹמֵר שְׂבָרָאשׁ וְכַדֵּי שֶׁל
סוּפָה הַבְּתוּלָה מְדַבֵּר, כלומר, שאין הכהן הגדול רשאי לפרוע את
ראשה של אשה סוטה, וכן אינו רשאי לפרוע את בגדיה, אלא כהן
הדייט יעשה זאת, אך לא היינו יודעים מכך שאסור הוא לפרוע את
ראשו ולפרוע את בגדיו על מנת, תְּלִמּוּד לֹמְרֵי **אֵת רֹאשׁוֹ לֹא יִפְרַע**
וְכַבְּדוּ לֹא יִפְרוּם, ללמד שְׁאִינוֹ בְּפִרְעָה וּפְרִימָה כָּל עֵינָךְ – שאין

מַעֲשֵׂיו - בכל מעשי הקרבנות.

גמרא

הגמרא מבררת מנין לומדים ש'כל התדיר מחבירו קודם את חבירו':
מָנָא הֲנֵי מִיְלֵי - מזהיבן לומדים שהתדיר קודם. **אָמַר אֲבִי, יֵשׁ לַלְמוּד**
 דין זה ממנה **דְּאָמַר קָרָא** (במדבר כח ב) **'מִלְכָּד עוֹלֹת הַבֶּקֶר אֲשֶׁר לְעוֹלֹת**
הַתְּמִיד', דהיינו, שיש להוסיף במועדים עוד קרבן חוץ מקרבן התמיד
 הקרב בבוקר. **(לְמַעַן לֵי)** ולכאורה יש להקשות, **מִכֶּרֶךְ פְּתִיב** - מאחר
 שנאמר **'מִלְכָּד עוֹלֹת הַבֶּקֶר'** יודעים אנו שהיא עולת התמיד, ואם כן
'אֲשֶׁר לְעוֹלֹת הַתְּמִיד' לְמַעַן לֵי - מדוע הוצרך הכתוב להוסיף תיבות
 אלו. אלא בהכרח צריך לומר דהֲכִי **קָאָמַר דְּהִתְמַנָּא** - שכך היא כוונת
 הכתוב, ללמדנו דְּכָל הַתְּדִירָה קְרָמָה - שכל דבר התדיר מחבירו
 קודם, ולפיכך קודמת עולת הבוקר לכל הקרבנות, מפני שהיא עולת
 התמיד התדירה יותר משאר קרבנות.

שנינו במשנה: **וְכָל הַמְקוּדָשׁ מִחֲבִירוֹ הוּא קוֹדֵם אֶת חֲבִירוֹ.**

מבררת הגמרא: **מִנְקָן** - מנין שהמקודש קודם. מבארת הגמרא: יש
 ללמוד זאת מ**דְּתָנָא רַבִּי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל**, נאמר בכתוב העוסק בכהנים
 (ויקרא כא ט) **'וְיִקְרְאוּ אֶת'**, ויש ללמוד ממקרא זה שחייבים להקדים את
 הכהן ל**כָּל דְּבַר שֶׁבְּקִדְוֶשָׁה**, כגון **לְפִתוֹת רֵאשׁוֹן** - לקרוא ראשון
 בתורה, ו**לְכֶרֶךְ רֵאשׁוֹן** - להיות ראשון לזימון, וכן **לְיִטּוֹל מִנְּחָה יִפָּח**
רֵאשׁוֹן, דהיינו אם כהן חולק איזה דבר עם ישראל, אזי לאחר שחלקו
 לשני חלקים שווים צריך הישראל לומר לכהן טול אתה תחילה איזה
 חלק שתמצה. ומכאן יש ללמוד שבכל מקום המקודש מחבירו קודם
 הוא לו.

נוהג בכהן הגדול דין פריעה ופרימה כלל, אלו **דְּבַרֵי רַבִּי יְהוֹדָה**. **רַבִּי**
יִשְׁמַעְאֵל אָמַר, אֵינּוּ פוֹרְסִים בְּדִרְבָּה שְׁבִנֵי אָדָם פּוֹרְמִין - אינו קורע
 בגדיו על מת כדרך שקורעים שאר אנשים, **אֲלָא הוּא קורע את בגדו**
מִלְמַטָּה וְאֵילּוּ הַכַּהֵן הַתְּדִירוּט קורע מִלְמַטָּה.

מבואר מדברי הברייטא, שלשיטת רבי יהודה אין הכהן הגדול קורע
 את בגדיו כלל, וכיצד יתכן ששמואל מפרש את המשנה כשיטת רבי
 יהודה, הרי משנתנו סוברת שהכהן הגדול קורע מלמטה.

מתרצת הגמרא: **שְׁמוּאֵל סָבַר לָהּ בְּרַבִּי יְהוֹדָה בְּתָדָא וּפְלִיג עָלֶיהָ**
בְּתָדָא - שמואל סובר כשיטת רבי יהודה בענין אחד, ונחלק עליו
 בענין אחד. דהיינו, הוא סובר כמותו בזה שאין אדם יוצא בקריעת
 החלק העליון של הבגד בלא לקרוע את שפת הבגד עצמה, ולפיכך
 הוא סובר שרשאי הכהן הגדול לקרוע באופן כזה ואינו עובר על
 דברי הכתוב 'בגדיו לא יפרוס', אך הוא חולק עליו במה שהוא סובר
 שאין כהן גדול קורע כלל, ובזה סובר שמואל כשיטת רבי ישמעאל
 שכהן גדול קורע מלמטה וההדיוט מלמעלה.

משנה

משנה זו עוסקת בדיני קדימה.

תחילה מפרשת המשנה כללים בדיני קדימות **כָּל דְּבַר הַתְּדִיר (מציין)**
 יותר מ**חֲבִירוֹ הֵרִי הוּא קוֹדֵם אֶת חֲבִירוֹ**. וכן **כָּל דְּבַר הַמְקוּדָשׁ** יותר
 מ**חֲבִירוֹ הֵרִי הוּא קוֹדֵם אֶת חֲבִירוֹ**.

עתה מפרטת המשנה אופן מסוים בדיני קדימה: אם **פֶּר** של הכהן
הַמְּשִׁיחַ וּפֶר הָעֵדָה - פר העלם דבר של ציבור, **עוֹמְדִים שְׁנֵיהֶם**
 להיקרב, הדין הוא ש**פֶּר** של הכהן הַמְּשִׁיחַ קוֹדֵם ל**פֶּר הָעֵדָה כָּכָל**